

může svou firmou nabývatí práv, vcházení v závazky, tvoří samostatnou část jmění, fakticky i právně oddělenou od soukromého jmění společníků, a nelze proto v tomto období s hlediska přípustnosti žádané poznámky mluvit o tom, že by tu bylo společenství nemovitého majetku mezi žalobcem a žalovaným, jak míní rekurent.

Čís. 13903.

Prohlášení exekučního soudu (výkonného orgánu) na směnce, jímž se převádí směnka na opatrovníka více věřitelů, jímž byla směnečná pohledávka přikázána k vybrání, působí jen převod podle práva občanského.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, R I 1212/34.)

Žalobce uplatňoval nároky ze směnky jako opatrovník zřízený podle § 297 ex. ř. Žalovaní namítli, že směnka byla zaplacená. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by vyčkaje pravomoci dále jednal a znovu rozhodl. Důvod y: Prvý soud jest toho názoru, že žalobní směnka byla směnečně-právně přenesena na žalobce indosamentem výkonného orgánu soudního, takže proti žalobci mohou býti činěny podle § 87 sm. zák. jen námitky, které plynou ze směnečného práva samého, nebo které mu přísluší bezprostředně proti tomu, kdo právě žaluje. Názor o přenesení směnky na žalobce indosamentem jest mylný. Není sporu o tom, že žalobce uplatňuje nárok ze směnky jako opatrovník zřízený podle § 297 ex. ř. Ze žalobní směnky vyplývá, že směnka na něho převedena byla prohlášením na rubu směnky tohoto znění: »Podle usnesení okresního soudu v P. ze dne 13. února 1934 převádí se tato směnka na JUDr. Jiřího B-a (žalobce) jako ustanoveného opatrovníka více věřitelů firmy D. a spol., jímž pohledávka k vybrání a vymáhání byla přikázána. V P. dne 13. února 1934 T. J., org. výk.« Podle doslovu tohoto prohlášení jde o písemné převodní prohlášení ve smyslu § 305 ex. ř. Tím však proveden byl převod soukromoprávní, nikoli směnečný. Nejde o indosament ve smyslu směnečného zákona. Ustanovení o indosamentu (rubopisu) obsahují §§ 8 až 15 sm. zák. Podle §§ 8 a 32 sm. zák. první indosament musí bezpodmínečně pocházeti od remitenta a podle § 9 sm. zák. indosamentem přecházejí veškerá práva ze směnky na indosatáře (rubopisníka), zvláště také oprávnění směnku dále indosovati. Podle § 32 sm. zák. majitel směnky indosované jest legitimován jakožto vlastník směnky nepřetržitou řadou indosamentů až k němu jdoucí. První indosament musí býti tudíž podepsán jménem remitentovým, každý následující pak jménem toho, kdo je v indosamentu nejbliže předcházejícím uveden jako indosatář. Následuje-li po indosamentu nevyplněném indosament další, má se za to, že výstavce tohoto nabytí směnky indosamentem nevyplněným. Na směnce žalobní sice nalézá se na rubu blancoindosament remitenta firmy D. a spol., avšak mezi stranami není sporu o tom, že

směnka na žalobce nepřešla v důsledku tohoto blancoindosamentu, nýbrž v důsledku převodního prohlášení výkonného orgánu podle § 305 ex. ř., tedy v cestě exekuce, nikoli tedy směnečně-právně. Žalobce není tedy vlastníkem směnky ve smyslu § 32 sm. zák. a neplatí ohledně něho ustanovení § 87 sm. zák. Ovšem žalobce neuplatňuje nárok žalobní vlastním jménem, nýbrž jako opatrovník více věřitelů. Než ani tito věřitelé nemohou býti pokládáni za majitele směnky ve smyslu § 32 sm. zák., neboť ani oni nenabyli nároku ze směnky směnečněprávně. Podle § 315 ex. ř. přísluší opatrovníku zřízenému podle § 297 ex. ř. k vybrání zabavené pohledávky všechna práva, která přísluší vymáhajícímu věřiteli, jemuž byla pohledávka přikázána k vybrání. Podle § 308 odstavec první ex. ř. pak přísluší vymáhajícímu věřiteli v důsledku přikázání k vybrání právo »pohledávku proti poddlužníku v zastoupení dlužníka zažalovati«. Tímto zákonným ustanovením jest jasně řečeno, že pohledávka přikázaná k vybrání, tedy i pohledávka ze směnky žalobní v souzeném případě vymáhána býti může jen v zastoupení dlužníka, zde výstavce směnky firmy D. a spol. Tím spíše tedy přísluší žalovaným proti žalobci, který pouze zastupuje, ovšem nuceně, dlužníka, který zároveň byl majitelem směnky, veškeré námitky, které mají žalování proti firmě D. a spol., tedy i námitka zaplacení. Mylným jest též právní názor prvního soudu, že firma D. a spol. tím, že směnka při zabavení byla jí odebrána, přestala býti majitelem směnky a tudíž věřitelem směnečným. Podle § 296 ex. ř. odnětím směnky jejímu majiteli provede se jen zabavení pohledávky ze směnky, nabývá tudíž vymáhající věřitel jen zástavního práva na pohledávku, jak ostatně výslovně ustanovuje i ohledně papírů označených v § 296 ex. ř. § 300 ex. ř., který mluví o pořadí práv zástavních více věřitelů na téže pohledávce. Ze shora cit. § 308 ex. ř. pak plyne, že pohledávka se vymáhá v zastoupení dlužníka. Nikde z ustanovení ex. řádu nevyplývá, že vymáhající věřitel se stává majitelem směnky, z níž pohledávka byla zabavena. Padají tudíž také veškeré vývody prvního soudu v tom směru, zdali žalování platili někomu, kdo přestal býti majitelem směnky. Z uvedeného plyne, že námitka zaplacení může býti žalovanými právem vznesena proti žalobnímu nároku. Tu však opět dlužno rozlišovati proti komu a jak dalece. Z toho, co výše řečeno, vyplývá, že věřitelé, kteří nabyli práva zástavního na pohledávku ze směnky v době, kdy směnka byla již zaplacená, nabyli práva na pohledávku již neexistující, čili nemohou právem domáhati se zaplacení na poddlužníku po druhé. Z usnesení okresního soudu v P. ze dne 13. února 1934 není vůbec patrné, které věřitele vymáhající Dr. B. zastupuje, neboť v usnesení se praví jen všeobecně »poněvadž se jedná o více věřitelů«. Bude tedy třeba zjistiti, zda skutečně byla pohledávka ze směnky placena a kdy se tak stalo. Neboť rozsudek prvního soudu podobné zjištění vůbec neobsahuje v důsledku mylného právního názoru. Dále bude třeba zjistiti, ohledně kterých věřitelů trvají dosud zástavní práva na žalobní pohledávce a kdy vznikla, by mohlo

se posouditi, zda možno proti němu s úspěchem namítati vykonané zaplacení, jestliže bude zjištěno, že se stalo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Rekurent napadá právní názor odvolacího soudu, že převáděcí prohlášení výkonného orgánu na směnce způsobuje převod práva podle občanského práva, nikoli směnečněprávní. Výtka nesprávného právního posouzení není opodstatněna. Žalobce vystupuje ve sporu jako opatrovník, zřízený podle §§ 297, 310, 314 ex. ř. a má jen práva propůjčená vymáhajícím věřitelům, kterým byla pohledávka přikázána k vybrání. Věřitelé nabyli zabavením pohledávky jen zástavního práva k pohledávce, jak jasně plyne z druhého odstavce §§ 294 a 297 ex. ř. Příkazáním zabavené pohledávky k vybrání dostává se vymáhajícímu věřiteli podle zákona zmocnění, by jménem dlužníka žádal na poddlužníkovi zapravení částky v usnesení o přikázání pohledávky naznačené podle právní platnosti pohledávky zabavené, a aby předsevzal úkony v § 308 ex. ř. uvedené. Poněvadž v souzeném případě šlo o pohledávku z indosovatelného papíru, bylo potřebí k jejímu přikázání k vybrání písemného převáděcího prohlášení exekučním soudem, nebo k příkazu tohoto výkonným orgánem podle prvního odstavce § 305 ex. ř. Takovéto prohlášení převáděcí působí vždy jen převod podle občanského zákona (viz Dr. Hora: Soustava exekučního práva, str. 250), a nejde tu o směnečněprávní převod indosací po rozumu § 8 a násl. sm. zák. V důsledku toho jsou přípustné proti žalobci námitky občanskoprávní, tedy také námitka zaplacení.

Čís. 13904.

Odporovatelnosti podle § 3 čís. 1 odp. ř. ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák. nevádí, že odporovatelné jednání jest i neplatné podle § 865 obč. zák.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, Rv I 1068/32.)

Žalobce domáhal se na Josefu O-ovi a Janu O-ovi, by vzdání se dědictví při projednání pozůstalosti po Anně O-ové dne 29. dubna 1929 žalobcovým dlužníkem Josefem O-em ve prospěch Jana O-a, dlužníkova otce, bylo prohlášeno proti žalobcově pohledávce bezúčinným. Procesní soud prvního stádu žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby proti Janu O-ovi, odmítnuv žalobu proti Josefu O-ovi pro zmatečnost.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání Jana O-a.

D ů v o d y:

Ve sporu jde již jen o otázku, zda je dán důvod odporovatelnosti podle § 3 čís. 1 dřívějšího odpůrčího řádu, podle něhož jest věc posuzovati,